

יחיאל שיינבוים הי"ד

יחיאל שיינבוים נולד ב־2 בדצמבר 1914 באודיסה. במלאת לו שנתיים יצאו הוריו, אביו פנחס ואמו זלטה, מאודיסה לקובל. שלושה בנים היו: הוא, יחיאל, ושתי אחיות. אחת מהן, אורה, היא בארץ־ישראל בקבוץ יגור. יחיאל למד בבית־ספר של "תרבות" והצטרף לתנועת "פרייהייט" ("דרור") סניף קובל. בן שש־עשרה ברח לקיבוץ קלוסוב. מבנה גופו החלש לא יכול לעמוד בעבודה הקשה והוא חלה. אביו ואחותו באו להחזירו הביתה. אבל הוא התעקש וסרב לשוב. כשהגיעה שעתו לשרת בצבא למד בהתמדה את מלאכת הקרב וההגנה והגיע למעלת קצין. מן הצבא חזר לקיבוץ קובל והיה נוסע ועובר בוהלין כולה ואחרי־כן בפולין הקונגרסאית, כדי לארגן סניפי "פרייהייט" במקומות. בשנת 1938 השתתף בוועידת האחד של "פרייהייט" — "החלוץ־הצעיר"; ב־1938 — 1939 ישב בקבוץ בורוכוב בלודז. פעמים הרבה עמד לעלות לארץ־ישראל. אולם הועד המרכזי לא הרשהו לעלות, כי דרוש היה לפעולת הארגון והחינוך. ב־1939 עסק יחיאל בהעברת חברים מפולין הכבושה בידי הנאצים, דרך ווהלין, לוילנה. יחד עם חברים אחרים הוא מקים את סניף "פרייהייט" ומתמסר באהבה לחינוך הילדים. בשנת 1940, כאשר מרבית חברי הקבוץ "שחריה" עוזבים את וילנה, מחליט המרכז כי על יחיאל להשאר במקום ולסייע ביד החברים הנשארים לנהל את העבודה. ואז פרצה המלחמה. יחיאל משתתף בפגישות החברים בחוות "שחריה"

בוואלאקומפה וביער זאקראט. רעיון הפארטיזנקה עולה על לבו. ב־6 בספטמבר 1941, שעה שגורשנו כולנו לגיטו, אמר לי יחיאל: חובה היא היום להסתלק ליער. אולם אני ביקשתי ממנו להצטרף אל כל היהודים ההולכים לגיטו, באין אתנו כל נשק ובאין לנו כל מגע עם התנועה הפארטיזנית.

גרשו אותנו מרחוב וויולסקה, מקום מגורנו, דרך רחוב גובגורוד. פתאום פותח יחיאל בשיר חלוצי. הכל מסתכלים בו, רואים אותו כמטורף... הרי הוא מתחיל בשיחה עם היהודים המהלכים: יהודים, הביטו־נא, הבינו־נא מה שנעשה בנו! אל תאמינו בנסיים...

— — — אוגוסט 1943. אחרי ה"אקציה קובנה פונאר" — יחיאל עובד במרץ קדחתני. הוא מכנס סביבו חלוצים ומארגן אותם. הוא הנהו מפקד של באטאליון.

ב־1 בספטמבר 1943, בחמש לפנות בוקר, שעה שהגרמנים התנפלו פתאום על הגיטו, הוזעק יחיאל מיד לפעולה. בזריזות ובבטחון של איש צבא מובהק נתן פקודות, כינס קבוצות, העלה את הנשק מן המרתפים והעליות — — — והגיטו נאנק וגוסס. יהודים, משפחות־משפחות, הולכים אל שער הגיטו, אל הגרמנים: יהודים רצים למלינות, נסגרים שם.

יחיאל צופה ורואה כל זאת. אשתו הכורעת על ידו מספרת: הוא קדח, ידיו רעדו בחזקה — אך עדיין לא באה הפקודה לירות. הוא היה נסער מאוד ברוחו, דבר על ארץ־ישראל ואמר: אם נצא חיים היום הזה, נצא עוד הלילה ליער; אי־אפשר להמתין עוד.

הגרמנים עשו את מלאכתם ויצאו במרוצה לרחוב. משראה אותם יחיאל, פתח באש. הוא הזדקף מלא קומתו ליד החלון וירה כמשתולל. הגרמנים השיבו בנשק אוטומטי. כדור אחד פגע בצוארו של יחיאל וזרם דם נשפך על אשתו. היא הספיקה עוד לעצום את עיניו ולהימלט. כי עוד מעט השתערו הגרמנים על המצודה אשר מפקדה ניטל ממנה, בזו את הבית ופוצצוהו.

אחרי־כן, כאשר היתה הדממה, לאחר שנעקרו ששת אלפים יהודים מתוכנו, מצאנו את גוויתו של יחיאל. הוא היה מוטל על פני גל אבנים עשונות, גופו שלם. רק בנוגה הפנים שהצהיבו קפאה ארשת ההתרגשות ושכרון הנקמה. השכבנוהו בארון ונשאנו אותו אל השער. שארית לוחמי־הגיטו וכל הגיטו כולו חלקו לו כבוד אחרון.

(מתוך הספר "ירושלים דליטא במרי ובשואה", מאת ד"ר מ. דבורצקי, עמ' 396—394).